

Katarzyna Bock, Mateusz Matuszyk

Sprawozdanie z realizacji Projektu, 6 III-30 XI 2012 r.

Hereditas Monasteriorum 1, 369-377

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna BOCK

(sekretarz Projektu)

Mateusz MATUSZYK

(koordynator Projektu)

Projekt badawczy *Dziedzictwo kulturowe po klasztorach
skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku
w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja*

Sprawozdanie z realizacji Projektu, 6 III–30 XI 2012 r.*

1. Organizacja prac

Realizację Projektu rozpoczęto 6 III 2012 r. w ramach Polskiego Towarzystwa Historycznego. Jego kierownikiem jest prof. dr hab. Marek Derwich z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego. W skład zespołu wchodzi także: mgr Katarzyna Bock (sekretarz), mgr Mateusz Matuszyk (koordynator) i mgr Patryk Dawidziuk (koordynator IT) oraz blisko 200 współpracowników, którzy reprezentują różne dyscypliny badawcze. Utrzymywanie z nimi stałego kontaktu oraz stała wymiana informacji o prowadzonych w kraju i za granicą badaniach nad dziedzictwem pokasacyjnym są ważnym elementem działań. Pełna lista współpracowników dostępna jest na stronie www.kasaty.pl/zespol.

Założenia i cele Projektu oraz wynikające z tego metody jego realizacji narzuciły konieczność działania wielotorowego. W pierwszej kolejności należało zorganizować biuro. W tym celu w marcu 2012 r. przygotowano wzory i formularze dokumentów, schemat obiegu dokumentów, pieczętki, pisma informujące o rozpoczęciu realizacji, które rozesłano do współpracowników, instytucji partnerskich i osób zainteresowanych, a także podział zadań pomiędzy członków zespołu.

Równolegle przystąpiono do organizacji zaplecza technicznego. Po uruchomieniu środków finansowych z ministerstwa w kwietniu i maju 2012 r. zakupiono podstawowe wyposażenie techniczne, tzn. sprzęt do prac biurowych (komputery, monitory, niszczarka do dokumentów, drukarka, sprzęt fotograficzny, drobny sprzęt elektroniczny), domenę www.kasaty.pl, oprogramowanie biurowe i artykuły biurowe.

Jednocześnie trwały prace związane z przygotowaniem identyfikacji graficznej Projektu. W maju 2012 r. powstało jego logo oraz logo związanego z nim półrocznika „Hereditas Monasteriorum”, a także szata graficzna strony www.hm.kasaty.pl. W czerwcu 2012 r. zostały opracowane materiały promocyjne (papier firmowy, długopisy, notatniki, roll-upy, smycze, pinsky, naklejki). Przygotowano również projekt graficzny serii wydawniczej „Dziedzictwo kulturowe po skasowanych klasztorach”, w ramach której wydawane będą opracowane ze środków lub przy wsparciu środków Projektu monografie, materiały pokonferencyjne oraz edycje źródłowe, inwentarze i katalogi.

1.1. Witryna internetowa

Jednym z kluczowych elementów promocji Projektu, służących jednocześnie jego realizacji, jest witryna internetowa. Po zakupieniu domeny przystąpiono do opracowania struktury (zakładki i kate-

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

gorie), stworzenia szaty graficznej i zaprogramowania strony (czerwiec 2012 r.). Witryna docelowo ma służyć jako platforma informacyjna dla współpracowników oraz osób zainteresowanych udziałem w Projekcie, a informacje zamieszczane na stronie są grupowane w cztery kategorie tematyczne: „Aktualności”, „Kronika projektu”, „Konferencje” i „Wydawnictwa”. Na stronie www znalazły się informacje o wydarzeniach (zakładka „Wydarzenia”) i o Projekcie (zakładka „O Projekcie”), miejsce na elektroniczne bazy danych i udostępnianie materiałów (zakładka „Portal Wiedzy”), lista aktualnych współpracowników (zakładka „Zespół”), lista instytucji partnerskich (zakładka „Partnerzy”) oraz dane kontaktowe (zakładka „Kontakt”). Od sierpnia 2012 r. witryna została udostępniona w języku angielskim i (w wersji ograniczonej) w języku niemieckim.

W związku z rozwojem Projektu i rodzącymi się nowymi potrzebami jego skutecznej realizacji w październiku 2012 r. postanowiono przebudować stronę internetową, która od stycznia 2013 r. działać będzie w ramach nowej struktury. W zakładce „Wydarzenia” znajdą się aktualności, informacje o konferencjach, nowościach wydawniczych oraz prowadzonych aktualnie badaniach. W zakładce „O Projekcie” zostaną umieszczone informacje o Projekcie, informacje praktyczne dla współpracowników Projektu, listy aktualnych współpracowników Projektu („Zespół”) oraz partnerów Projektu, a także kronika Projektu. W osobnej zakładce „Konferencje” będzie można znaleźć informacje o planowanych i zrealizowanych konferencjach. W zakładce „Wydawnictwa” użytkownicy będą mogli znaleźć listę publikacji wydanych w ramach serii wydawniczej Projektu, publikacji będących w przygotowaniu oraz publikacji związanych z Projektem. Pod zakładką „Materiały online” znajdą się inwentarze i katalogi, publikacje z serii wydawniczej Projektu, źródła, artykuły oraz inne materiały – wszystko z możliwością bezpłatnego pobrania. W zakładce „Portal Wiedzy” zlokalizowane zostaną bazy danych, a w zakładce „Kontakt” – dane kontaktowe.

1.2. Portal Wiedzy

Strona www.kasaty.pl ma stanowić także platformę dla udostępnienia informacji zestawionych w bazach tematycznych, czyli tzw. Portalu Wiedzy. Na pierwszym etapie prace nad budową Portalu Wiedzy toczyły się równolegle na dwóch płaszczyznach. Pierwsza dotyczyła merytorycznego opracowania koncepcji całości oraz próbnego wypełnienia i korekty schematów baz: skasowanych klasztorów (marzec–maj 2012 r.), bibliografii piśmiennictwa (marzec–czerwiec 2012 r.), losów zakonników, druków, rękopisów, archiwaliów kasacyjnych i pokasacyjnych, dziedzictwa przyrodniczego, znaków własnościowych (kwiecień–maj 2012 r.), mobiliów i architektury (czerwiec–lipiec 2012 r.), muzykaliów (lipiec–sierpień 2012 r.).

Druga z kolei dotyczyła prac *stricto* informatycznych. Ich głównym celem jest przygotowanie narzędzia umożliwiającego gromadzenie, przeszukiwanie i publikację informacji w trybie online. Do tej pory wykonano następujące zadania:

- opracowanie koncepcji, zaprojektowanie i wykonanie schematu bazy danych oraz analiza uprawnień użytkowników (kwiecień–czerwiec 2012 r.);
- opracowanie koncepcji, zaprojektowanie modułów baz danych (czerwiec–lipiec 2012 r.);
- opracowanie koncepcji i zaprojektowanie interfejsu użytkownika dla baz danych (lipiec 2012 r.);
- zaprojektowanie i wykonanie interfejsu użytkownika w zakresie wyszukiwania danych w bazach (sierpień 2012 r.);
- opracowanie i wykonanie koncepcji działania modułu wyszukiwania w bazach danych (sierpień 2012 r.).

W ramach prac informatycznych przygotowano także formularze w tabelach Excela umożliwiające gromadzenie informacji na przenośnych nośnikach pamięci (wrzesień 2012 r.). Jeszcze w tym roku

uruchomione zostaną formularze online. Formularze Excela będą nadal wykorzystywane tam, gdzie dostęp do internetu będzie utrudniony lub niemożliwy.

2. Badania

Od strony merytorycznej „uruchomienie” Projektu wymagało przeprowadzenia wielu rozmów z koordynatorami, członkami zespołów badawczych i indywidualnymi współpracownikami, w celu weryfikacji zakresu planowanych badań i ustalenia cząstkowych harmonogramów prac. Prace rozpoczęło już 12 zespołów badawczych.

2.1. Zespoły badawcze

W bieżącym roku w ramach Projektu badania prowadziło 12 zespołów badawczych.

Pierwszy zespół, koordynowany przez dra hab. Tomasza Ciesielskiego, prof. Uniwersytetu Opolskiego, dyrektora Instytutu Historii (współpracują: mgr Arleta Ciupińska, Instytut Historii UO, dr Witalij Hołubowicz, Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Grodnie, dr Witalij Rosowski, Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, dr Mariusz Sawicki, Instytut Historii UO, dr Irena Wodzianowska, Instytut Historii KUL, mgr Raisa Zianiuk, Instytut Historii Białoruskiej Akademii Nauk), prowadzi badania nad dziedzictwem po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej włączonych do Imperium Rosyjskiego. Prezentację zespołu, jego celów, dokonań i zamierzeń oraz sprawozdania z przeprowadzonych przez jego członków kwerend zob. HM, 1, 2012, s. 382–406.

Drugi zespół, koordynowany przez dra hab. Piotra Olińskiego, Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (współpracują: dr Marta Czyżak, Biblioteka Główna UMK, dr Monika Jakubek-Raczkowska, Instytut Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa UMK, mgr Witold Konopka, doktorant w Instytucie Historii i Archiwistyki UMK, dr Sławomir Kościelak, Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego, dr Rafał Kubicki, Instytut Historii UGd, dr Izabela Mazanowska, Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku, dr Juliusz Raczkowski, Instytut Zabytkoznawstwa i Konserwatorstwa UMK, dr hab., prof. UMK Waldemar Rozynkowski, Instytut Historii i Archiwistyki UMK), prowadzi badania nad dziedzictwem po klasztorach skasowanych w ziemi chełmińskiej i na Pomorzu Nadwiślańskim. W tym roku oddał do druku monografię zbiorową *Źródła pokasacyjne klasztorów w zaborze pruskim w XIX w. i w Polsce północnej po 1945 r.* Prezentację zespołu, jego celów, dokonań i zamierzeń oraz sprawozdanie z kwerendy w Berlinie przeprowadzonej przez dra S. Kościelaka zob. HM, 1, 2012, s. 407–410.

Trzeci zespół, koordynowany przez ks. dra hab. Janusza Królikowskiego, prof. Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Sekcja w Tarnowie (współpracują dr Anna Gąsior i ks. dr hab. Kazimierz Talarek), prowadzi prace nad dziedzictwem po klasztorach skasowanych na obszarze diecezji tarnowskiej. Wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 411–412.

Czwarty zespół, koordynowany przez dr hab. inż. Małgorzatę Milecką, prof. Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, kierownika Katedry Projektowania i Konserwacji Krajobrazu, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu (współpracują jej doktorantki, mgr inż. Iwona Brankiewicz i mgr inż. Ewelina Widelska), prowadzi badania nad dziedzictwem przyrodniczym po skasowanych klasztorach, a mianowicie ich założeniami ogrodowymi i parkowymi, przede wszystkim (ale nie tylko) w Małopolsce. Prezentację zespołu, jego celów, dokonań i zamierzeń oraz sprawozdanie z przeprowadzonych przez jego członków kwerend zob. HM, 1, 2012, s. 413–417.

Piąty zespół, koordynowany przez dra Marcina Jewdokimowa, Instytut Filologii Klasycznej i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (współpracuje dr Barbara Markowska, Collegium Civitas w Warszawie), prowadzi badania nad dziedzictwem pamięci po skasowanych klasztorach. Założenia badawcze oraz sprawozdanie z badań terenowych w Wierzbniku zob. HM, 1, 2012, s. 418–422.

Szesty zespół, złożony z sześciorga archiwistów z Archiwum Głównego Akt Dawnych, koordynowany przez mgr Małgorzatę Koşkę (współpracują: mgr Dorota Lewandowska, mgr Alicja Nowak, mgr Inga Stembrowicz, mgr Łukasz Truciński, mgr Jarosław Zawadzki), podejmuje prace rejestrujące źródła po skasowanych klasztorach znajdujące się w zbiorach AGAD. Będą to zarówno akta własne klasztorów, jak i akta instytucji i urzędów, które przeprowadzały kasaty, a następnie zarządzały spuścizną poklasztorną. W pierwszej kolejności prace obejmą dokumenty zgromadzone w zespołach: *Zbiór Dokumentów Pergaminowych*, *Centralne Władze Wyznaniowe Królestwa Polskiego*, *Warszawskie Archiwum Radziwiłłów*, *Dział VIII – Akta dotyczące duchowieństwa*. Projekt prac zob. HM, 1, 2012, s. 423–424.

Siódmy zespół, koordynowany przez dra Piotra Dymmela, dyrektora Archiwum Państwowego w Lublinie (współpracują: dr Anna Dymmel, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, dr Paweł Janowski, Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL, dr Anna Nowicka-Struska, Instytut Filologii Polskiej UMCS), rozpoczął pracę nad opracowaniem i edycją 16 operatów, tj. dokumentacji zajęcia klasztorów w guberni lubelskiej po powstaniu styczniowym, znajdujących się w zbiorach Archiwum Państwowego w Lublinie. Wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 425–428.

Ósmy zespół, złożony z czterech bibliotekarzy z Gabinetu Starych Druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, koordynowany przez mgr Izabelę Wiencek (współpracują: mgr Elżbieta Bylinowa, mgr Marianna Czapnik, dr Joanna Milewska-Kozłowska), od września 2012 r. prowadzi kwerendę w zbiorach starych druków BUW, przygotowując bazę *Biblioteki po skasowanych klasztorach: historia, znaki własnościowe, źródła*, która będzie stanowić część Portalu Wiedzy. Wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 429–430.

Dziewiąty zespół, koordynowany przez prof. dra hab. Tomasza Jasińskiego, dyrektora Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Kórnickiej (współpracują mgr Łukasz Borowiak i mgr Małgorzata Potocka), rozpoczął prace nad opracowaniem katalogu wszystkich zabytków piśmiennictwa i drukarstwa pochodzących ze skasowanych klasztorów, zgromadzonych w Bibliotece Kórnickiej. Wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 431.

Dziesiąty zespół, koordynowany przez mgr Urszulę Bończuk-Dawidziuk, Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego (współpracują mgr Anna Jezierska i dr Arkadiusz Wojtyła, oboje z Instytutu Historii Sztuki UW), przystąpił we wrześniu 2012 r. do przygotowania edycji *Acta manualia die Uebernahme der Bibliotheken, Kunstsammlungen & Archive in den aufgehobenen Klöstern Schlesiens betreffend. Büsching*. Źródła te zostaną opublikowane w ramach serii wydawniczej projektu, wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 432–433.

Jedenasty zespół, koordynowany przez dr Alinę Mądry, Katedra Muzykologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza i Muzeum Instrumentów Muzycznych, oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu (współpracują mgr Patryk Frankowski z Muzeum Instrumentów Muzycznych oraz dr Magdalena Walter-Mazur z Katedry Muzykologii UAM), prowadzi badania nad muzykami po kapelach działających w klasztorach w Otyniu (jezuici) i Strzelnie (norbertanki) w zbiorach Muzeum Instrumentów Muzycznych w Poznaniu oraz nad muzykami poklasztornymi w zbiorach Biblioteki Seminarium Diecezjalnego w Sandomierzu, a także nad inwentarzem instrumentów muzycznych pochodzących z klasztorów skasowanych na terenie Rzeczypospolitej i Śląska w XVIII i XIX w. Wstępne sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 434–437.

Dwunasty zespół, złożony z czterech bibliotekarzy z Gabinetu Zbiorów Muzycznych Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie oraz studentki, koordynowany przez mgr Ewę Hauptman-Fischer (współpracują: mgr Magdalena Borowiec, Barbara Kalinowska, mgr Ludmiła Sawicka z Gabinetu Zbiorów Muzycznych BUW oraz mgr Katarzyna Spurgjasz, studentka muzykologii), inwentaryzuje zbiór muzykaliów przechowywanych w Gabinetcie Zbiorów Muzycznych BUW. Prezentację tego zbioru oraz prowadzonych badań zob. HM, 1, 2012, s. 438–441.

2.2. Kwerendy realizowane przez Biuro Projektu

W maju i czerwcu 2012 r. mgr Mateusz Matuszyk, przy współudziale mgr Anny Jezierskiej, przeprowadził wstępną inwentaryzację fotograficzną obiektów po skasowanych klasztorach Wrocławia. Sprawozdanie ukaże się w HM, 2, 2013.

W czerwcu i lipcu 2012 r. mgr Mateusz Matuszyk przeprowadził kwerendy w Österreichisches Staatsarchiv w Wiedniu, których celem było zidentyfikowanie zasobów źródłowych związanych z kasatami józefińskimi w Galicji. Sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 381.

2.3. Kwerendy i badania różne

W ramach Projektu przeprowadzono także indywidualne działania badawcze:

dr Agnieszka Fluda-Krokos, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, w ramach pierwszego etapu prac ratunkowych nad zagrożonymi resztkami księgozbiorów poklasztornych, wstępnie zinwentaryzowała pozostałości po bibliotece i archiwum klasztoru augustianów-eremitów z Książa Wielkiego, zachowane w miejscowym kościele parafialnym. Sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 442–447.

mgr Grzegorz Joachimiak, Katedra Muzykologii Uniwersytetu Wrocławskiego, przygotowuje inwentarz rękopisów i druków muzycznych po kapeli działającej w klasztorze bozogrobców w Nysie oraz inwentarz obiektów z kolekcji tabulatur lutniowych z klasztoru cystersów w Krzeszowie. Sprawozdanie z prac zob. HM, 1, 2012, s. 448–456.

dr Olga Miriam Przybyłowicz, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, przeprowadziła pierwszy etap kwerendy w Archiwum Archidiecezji Gnieźnieńskiej pod kątem znajdujących się tam archiwaliów po skasowanych klasztorach klarysek. Sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 456–462.

Dr Marek L. Wójcik, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, przeprowadził kwerendę w archiwum praskim (Národní Archiv), sprawozdanie zob. HM, 1, 2012, s. 463–471, oraz podjął prace nad edycją dziewiętnastowiecznych inwentarzy dokumentów poklasztornych w zbiorach Archiwum Państwowego we Wrocławiu opracowanych przez Johanna Gustava Gottlieba Büschinga, Johanna Karla Friedricha Jaricka i Gustava Adolfa Haralda Stenzla.

Poza tym na 2013 r. planowane jest zakończenie opracowania następujących publikacji książkowych: dr Jerzy Kaliszuk (Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego), *Manuscripta deperdita. Rękopisy średniowieczne BN utracone w czasie II wojny światowej*, t. 1–3; ks. prof. Janusz Królikowski, *Źródła do dziejów trynitarzy w epoce kasat oraz Schematyzmy zakonne z epoki kasat*; prof. Maria Pidłypczak-Majerowicz (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie), *Książki zakonne z XV–XVIII wieku w zbiorach ossolińskich. Studium proveniencji*; prof. Tadeusz Trajdos (Instytut Historii PAN w Warszawie), *Ostatnie zachowane inwentarze opactwa benedyktynów w Starych Trokach z 1797 i 1799 r.*

2.4. Pozyskiwanie materiałów źródłowych i ikonograficznych

Zdigitalizowane i opracowane naukowo materiały pozyskane w trakcie wyżej wymienionych kwerehend opublikowane zostaną online w Portalu Wiedzy oraz na łamach półrocznika „Hereditas Monasteriorum”.

Ponadto:

w czerwcu 2012 r. na potrzeby realizacji Projektu i Portalu Wiedzy zakupiono prawa autorskie do fotografii wraz z opisami naukowymi dzieł malarstwa, rzeźb i witraży, a także innych elementów wyposażenia kościoła klasztorowego Wniebowzięcia NMP w Lubiążu;

w wrześniu 2012 r. zdigitalizowano *Acta manualia die Uebernahme der Bibliotheken, Kunstsammlungen & Archive in den aufgehobenen Klöstern Schlesiens betreffend. Büsching (Akta Büschinga)* z Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu;

w wrześniu 2012 r. pozyskano kopie wybranych akt Naczelnego Prezesa Prowincji Poznańskiej z Archiwum Państwowego w Poznaniu oraz pojedynczych dokumentów i inwentarzy archiwalnych. Zakupiono także kopie 37 wizytacji klasztorów bazylikańskich z 1830 r., które obecnie znajdują się w opracowaniu naukowym.

2.5. Pozyskiwanie literatury naukowej

W okresie od maja do września 2012 r. na potrzeby gromadzenia informacji w Portalu Wiedzy zakupiono następujące pozycje książkowe:

M. AUGÉ, *Formy zapomnienia*, tłum. A. TURCZYN, wstęp J. MIKUŁOWSKI POMORSKI, Kraków 2009.

M. AUSZ, *Szkoły pijarskie na Lubelszczyźnie w wiekach XVII–XIX*, Lublin 2006.

S. BEDNARSKI SJ, *Upadek i odrodzenie szkół jezuickich w Polsce. Studium z dziejów kultury i szkolnictwa polskiego*, Kraków 1933; reprint w serii *Klasycy jezuickiej historiografii*, 3, Kraków 2003.

P. BIANCHINI (cura), *Morte e resurrezione di un Ordine religioso. Le strategie culturali ed educative della Compagnia di Gesù durante la soppressione (1759–1814)* (Storia / ricerche), Milano 2006.

M. DELL'OMO, *Storia del monachesimo occidentale dal medioevo all'età contemporanea. Il carisma di san Benedetto tra VI e XX secolo* (Già e non ancora, 493; Complementi alla Storia della Chiesa diretta de H. JEDIN), Milano 2011.

W. DRELICHARZ (red.), *Pomniki epigrafiki i heraldyki dawnej Rzeczypospolitej na Ukrainie*, t. 2: *Dawne województwo podolskie*, oprac. P. KULISZEWICZ, Kraków 2005.

M. INGLOT SJ, *La Compagnia di Gesù nell'Impero Russo (1772–1820) e la sua parte nella restaurazione generale della Compagnia* (Pontificia Universitas Gregoriana, Miscellanea Historiae Pontificiae, 63), Roma 1997.

Katalog druków XVI wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie, red. H. MIECZKOWSKA, t. 3: C–E; t. 4: F–K (Acta Bibliothecae Universitatis Varsoviensis), Kraków 2007, 2011.

Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego, t. 1, 4–5, 7–8, 11, 13–16, 18 (Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej, cz. 1, t. 1, 4–5, 7–8, 11, 13–16, 18), Kraków 1993, 1996, 1997, 1999, 2000, 2003, 2005–2008, 2010.

Kościoły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa wileńskiego, t. 3 (Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej, cz. 3, t. 3), Kraków 2010.

P. T. KWIATKOWSKI, *Pamięć zbiorowa społeczeństwa polskiego w okresie transformacji*, Warszawa 2008.

W. MALINOWSKI, *Opisanie krótkie dziejów domu księży misjonarzy i seminarium diecezjalnego w Krakowie na Stradomiu od roku 1817 miesiąca maja*, oprac. i wstępem opatrzył M. HAŁABURDA, Kraków 2011.

R. PELCZAR, *Szkoły parafialne na pograniczu polsko-ruskim (ukraińskim) w Galicji w latach 1772–1869*, Lublin 2009.

L. M. DE SAN MARTÍN OSA (cura), *Le soppressioni del secolo XIX e l'Ordine Agostiniano. Congresso dell'Istituto Storico Agostiniano, Roma 19–23 ottobre 2009* (Studia Augustiniana Historica, 17), Roma 2010.

I. STASIEWICZ-JASIUKOWA (red.), *Wkład jezuitów do nauki i kultury w Rzeczypospolitej Obojga Narodów i pod zaborami*, Kraków-Warszawa 2004.

A. STERNICKI, *Henryk Jackowski SJ, inicjator odnowy religijnej i społecznej Kościoła w Galicji. Wspomnienie w stulecie śmierci 1834–1905*, Kraków 2006.

3. Konferencje i seminaria

3.1. Konferencje zorganizowane

W dniach 12–15 VII 2012 r. w Rytwianach pod Staszowem zorganizowano konferencję naukową *Losy klasztorów i zbiorów poklasztornych w okresie represji po upadku powstania listopadowego w 1831 r.* (szczegółowe sprawozdanie z tej konferencji zob. HM, 1, 2012, s. 378–380, oraz na stronie <http://www.kasaty.pl/wydarzenia.html>). Wystąpienia konferencyjne w postaci artykułów naukowych zostaną opublikowane w tomie pokonferencyjnym, którego wydanie przewidziane jest na rok 2013.

Zorganizowano sekcję *Gospodarka klasztorna w dobie kasat* w ramach międzynarodowej konferencji naukowej *Klasztor w gospodarce średniowiecznej i nowożytnej*, 8–21 X 2012 r., Wrocław, zorganizowanej przez Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego.

3.2. Seminaria metodologiczne

W ramach Projektu zaplanowano przeprowadzenie serii seminariów metodologicznych z zakresu badań na dziedzictwem kulturowym po skasowanych klasztorach skierowanych do studentów nauk humanistycznych. Ich celem jest zapoznanie młodych badaczy ze specyfiką badań podejmowanych w Projekcie, pokazanie możliwości współpracy i realizacji własnych badań w ramach Projektu oraz przydatności narzędzia, jakim będą tworzone w Projekcie bazy danych. Prezentacja Projektu ma również na celu „wychowanie” przyszłych użytkowników Portalu Wiedzy.

Pierwsze takie seminarium przeprowadzono 16 X 2012 r., na zaproszenie prof. Tomasza Ciesielskiego, w Instytucie Historii Uniwersytetu Opolskiego. Kolejne planowane są w najbliższym czasie we Wrocławiu, Krakowie i Warszawie.

3.3. Udział w konferencjach

Członkowie zespołu oraz współpracownicy wzięli dotąd udział w kilku konferencjach powiązanych tematycznie z projektem:

22–24 III 2012 r., Oxford, The Bodleian Libraries, Centre for the Study of the Book, pt. *How the secularization of religious houses transformed the libraries of Europe, 16th–19th centuries*, na której prof. Marek Derwich (Wrocław) oraz dr Ołeh Duch (Lwów) przedstawili referat pod tytułem: *The dissolution of monasteries in Silesia and Poland (with contemporaries Belorusse, Lithuania and Ukraine) and the fate of their libraries, 18th–19th centuries*. Sprawozdanie z tej konferencji zob. HM, 1, 2012, s. 329–333.

10–12 V 2012 r., Warszawa, Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie, pt. *Przestrzeń klasztoru – przestrzeń kultury. Piśmiennictwo, książka, edukacja*, na której prof. Marek Derwich wygłosił referat *Klasztor a kultura przez wieki. Uwagi metodyczne i zarys problemu* oraz komunikat *Nowe projekty i inicjatywy badawcze poświęcone dziedzictwu kulturowemu klasztorów*. Sprawozdanie z tej konferencji zob. HM, 1, 2012, s. 339–341.

22–23 V 2012 r., Warszawa, Edytorskie Koło Naukowe w Instytucie Nauk Historycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, pt. *Kultura rękopiśmienna Polski wieków średnich. Skrytoria i kancelarie kościelne*, na której mgr Piotr Szukiel (Wrocław) wygłosił referat *Liber ordinarius opactwa NMP na Piasku w tradycji liturgicznej diecezji wrocławskiej*. Sprawozdanie z tej konferencji zob. HM, 1, 2012, s. 341–342.

19–20 IX 2012 r., Warszawa, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, pt. *Zagarnięte – ukryte – poszukiwane – odzyskane*, na której Katarzyna Bock wygłosiła komunikat *Główne założenia i cele oraz metody realizacji projektu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki pn. „Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja*. Sprawozdanie z tej konferencji zob. HM, 1, 2012, s. 350–353.

8–21 X 2012 r., Wrocław, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego, pod patronatem honorowym naszego Projektu, pt. *Klasztor w gospodarce średniowiecznej i nowożytnej*, na której mgr Mateusz Matuszyk (Wrocław) przedstawił komunikat *Założenia, cele oraz metody realizacji projektu „Dziedzictwo kulturowe po klasztorach...”*, a w specjalnej sekcji *Gospodarka klasztorna w dobie kasat* współpracownicy Projektu wygłosili następujące referaty:

dr Sławomir KOŚCIELAK (Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego), *Majątek ruchomy i nieruchomy brygidek gdańskich u progu rozbiorów i kasat pruskich oraz jego losy na przełomie XVIII i XIX w.*;

dr Beata LORENS (Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego), *Stan gospodarczy męskich klasztorów bazylikańskich w Galicji w przeddzień kasat oraz losy majątku poklasztornego. Zarys problemu*;

dr Walentyna ŁOŚ (Instytut Rękopisów Narodowej Biblioteki Ukrainy im. V. Vernadskiego w Kijowie), *Gospodarka bazylikańskich klasztorów żeńskich w świetle dokumentów klasztornych oraz reguł biskupów (Wołyń, XVIII – początek XIX w.)*;

o. prof. Roland PREJS OFM.Cap. (Instytut Historii Kościoła i Patrologii KUL), *Z doświadczeń kapucyńskich kwestarzy przełomu XIX i XX w.*;

dr Witalij ROSOWSKI (Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL), *Uposażenie klasztoru bernardynów w Janowie na Podolu w końcu XVIII wieku oraz jego losy po kasacie klasztoru w 1832 r.*;

dr Irena WODZIANOWSKA (Instytut Historii KUL), *Losy majątku klasztoru bazylikańskiego w Zahorowie na Wołyniu po jego kasacie w 1839 r.*

Sprawozdanie z tej konferencji ukaże się w HM, 2, 2013.

4. Wydawnictwa

4.1. Publikacje o Projekcie i o „Hereditas Monasteriorum”

Marek DERWICH, „Hereditas Monasteriorum”. *Zapowiedź nowego półrocznika*, „Barok: Historia – Literatura – Sztuka”, 19, 2012, 1 (37), s. 255–257.

Marek DERWICH, *L'héritage culturel laissé par les monastères dissous sur le territoire de l'ancienne République de Pologne et en Silésie aux XVIIIe et XIXe siècle: sort, importance, inventaire (Projet de recherche du Programme National des Sciences Humaines n° 11H 11 021280)*, „Revue Mabillon”, 23, 2012, w druku.

4.2. Informacje o Projekcie publikowane na stronach www

Hereditas Monasteriorum: Knowledge Portal and scholarly journal (<http://www.rm.unina.it/index.php?action=viewnews&news=1347517911>, dostęp: 20 II 2012 r.)

Hereditas Monasteriorum (history.org.ua/new.php, dostęp: 27 III 2012 r.)

Patrimoine monastique et postmonastique, apple revue „Hereditas Monasteriorum” (science.skytopic.org/35275363077-patrimoine-monastique-et-postmonastique-apple-revue-hereditas-monasteriorum, dostęp: 1 III 2012 r.)

„*Hereditas Monasteriorum*” – *nowy półrocznik naukowy* (<http://dolny-slask.org.pl/article.action?view=&id=503768>, dostęp: 28 III 2012 r.)

Запускается новый научный журнал Hereditas Monasteriorum (<http://medieval.hse.ru/news/49375554.html>, dostęp: 15 III 2012 r.)

4.3. „Hereditas Monasteriorum”

W działania wydawnicze związane z Projektem wpisuje się również półrocznik naukowy „Hereditas Monasteriorum”, którego pierwszy numer mają Państwo przed oczami. Jego wydanie wymagało w pierwszej kolejności organizacji zespołu redakcyjnego oraz wykonania wielu prac koncepcyjnych, takich jak wytyczenie obszaru zainteresowań badawczych, opracowanie wytycznych dla autorów, opracowanie identyfikacji graficznej czasopisma, opracowanie i wykonanie strony www.hm.kasaty.pl, wykonanie layoutu.

Równolegle starano się o pozyskanie członków komitetu naukowego, złożonego z polskich i światowych specjalistów, a także recenzentów naukowych dla publikowanych tekstów i, co najważniejsze, samych autorów.

Wszelkie informacje o czasopiśmie znajdują Państwo pod wspomnianym wyżej adresem internetowym (opis czasopisma, informacje dla autorów, skład komitetu naukowego i redakcji). Na stronie internetowej dostępny jest również bieżący numer w wydaniu online.

Prace powstałe w ramach Projektu zaznaczone są asteryskiem (*).